

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2To/33/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813010015
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kyselová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5813010015.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Kyselovej a sudkýň JUDr. Márie Urbanovej a JUDr. Dany Wänkeovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 24. apríla 2013 v Žiline, o odvolaní obžalovaného R. Y. proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/3/2013 zo dňa 28.2.2013, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/3/2013 zo dňa 28.2.2013 v časti - vo výroku o treste a vo výroku o ochrannom ústavnom psychiatrickom liečení.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. pri nezmenenom výroku o vine

obžalovaného R. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom X. č. XXX, t.č. vo výkone väzby v ÚVV Žilina,

o d s u d z u j e :

Podľa § 360 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienične o d k l a d á s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním počas skúšobnej doby ustanovenej podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. na 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. obžalovanému u k l a d á obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák. mu u k l a d á povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe liečeniu závislostí od návykových látok.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný R. Y. uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. na tom skutkovom základe ako je uvedený vo výrokovvej časti napadnutého rozhodnutia. Za tento prečin mu bol uložený podľa § 360 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov s tým, že podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Tým istým rozhodnutím mu bolo podľa § 73 ods. 2 písm. a), b), c) Tr. zák. uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný, a to bezprostredne po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní. Odvolanie podané proti všetkým výrokom rozsudku, prostredníctvom svojej obhajkyne, písomne odôvodnil. Uviedol, že napadnutý rozsudok pokladá za nezákonný a nedôvodný vo výroku o vine, a tým aj vo výroku o treste. Podľa odvolateľa jeho vina v konaní nebola preukázaná a vykonaným dokazovaním neboli produkované také dôkazy, ktoré by odôvodňovali jeho odsúdenie. Vykonané dokazovanie nepreukázalo naplnenie znakov skutkovej podstaty prečinu nebezpečného vyhrážania, a to pokiaľ ide o jeho objektívnu ako aj subjektívnu stránku. Pri jeho konaní bola prítomná jedine poškodená a žiaden iný priamy svedok, ktorý by potvrdil pravdivosť tvrdenia poškodenej. Prvostupňový súd pri vyhodnocovaní vykonaných dôkazov opomenul zásadu in dubio pro reo. Na udalosti zo dňa 20.11.2012 si presne nepamätá. Aj keby na adresu matky vyslovil slová, že ju zabije, nešlo v žiadnom prípade o vyhrážku myslenú vážne, ale iba o prejav emócií v konkrétnej situácii. Takéto jeho správanie nemôže byť posúdené ako trestný čin. Podľa odvolateľa je nesprávny a nezákonný aj výrok o treste. Je toho názoru, že aj keby bolo preukázané, že spáchal uvedený trestný čin, zodpovedajúcim trestom by bol pre neho trest uložený pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, tak ako to ustanovuje § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák., a to najmä s ohľadom na závery znaleckého dokazovania. Iba takýto trest by bol primeraný, objektívny a spravodlivo vystihujúci účel trestu z hľadiska jeho generálnej aj individuálnej prevencie trestu. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a jeho spod obžaloby oslobodil, resp. aby napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste a postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol.

Prokurátor sa k písomne podanému odvolaniu obžalovaného nevyjadril.

Na verejnom zasadnutí obžalovaný i jeho obhajkyňa trvali na dôvodoch podaného odvolania i na návrhu v ňom uvedenom. Prokurátor v súvislosti s výrokom o treste poukázal na amnestiu prezidenta republiky, a ďalšie rozhodnutie ponechal na zvážení odvolacieho súdu.

Krajský súd na podklade odvolania podaného obžalovaným preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. správnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadal i na chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané, ale sú takej povahy, že by mohli byť dôvodom na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Následne zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané v zákonom stanovenej lehote, oprávneným subjektom a je čiastočne dôvodné.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že okresný súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal na hlavnom pojednávaní dokazovanie v takom rozsahu ako mal a mohol. Pri procesnom postupe rešpektoval zásadu prednostného a urýchleného vybavenia väzobných vecí podľa § 2 ods. 6 Tr. por., zásadu zákonného trestného procesu podľa § 2 ods. 7 Tr. por. a tiež práva na obhajobu podľa § 2 ods. 9 Tr. por. Vykonané dôkazy konajúci súd vyhodnotil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por.

Obžalovaný v konaní pred prvostupňovým súdom a rovnako i v odvolaní tvrdil, že v dôsledku opitosti si na rozhodnú udalosť nepamätá. Mal tzv. „alkoholické okno“. Napriek tomu tvrdil, že je nevinný.

Poškodená, matka obžalovaného J. Y., na hlavnom pojednávaní využila právo nevypovedať. Jej výsluch v prípravnom konaní dňa 21.11.2012 bol vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam zákona. Z jej prečítanej výpovede na hlavnom pojednávaní vyplýva, že obžalovaný bol v rozhodnom čase pod vplyvom alkoholu. Pil celý deň. Bol agresívny a hlučný. Vo večerných hodinách sa jej opakovane vyhrážal zabitím. Fyzicky ju napadol tak, že ju oboma rukami sotil do hrude. Následne do nej hodil porcelánový tanier, ktorým ju zasiahol do pravej ruky. Strašne sa vyľakala, pretože bol agresívny a stále kričal, že ju zabije. Z jeho konania mala a má hrozný strach. Obávala sa, že jej ublíži alebo ju zabije. Už i v minulosti ju napadol, rozbíjal zariadenie domu, vybil okná. Takto sa správal i v júli 2012, kedy bol vzatý do väzby. Dňa 17.11.2012 na jednej izbe vybil všetky okná, polámal stoličku a cez okno povyhadzoval hrnce.

Podľa odvolateľa právny záver o jeho vine vyvodený len z výpovede poškodenej je nesprávny. Prvostupňový súd pri vyhodnocovaní dôkazov porušil zásadu in dubio pro reo, (v pochybnostiach v prospech obžalovaného), pri použití ktorej je potrebné vychádzať z alternatívy pre obžalovaného najpriaznivejšej.

V tejto súvislosti krajský súd poznamenáva, že v posudzovanej veci nebola obžalovaným ani jeho obhajkyňou prednesená žiadna iná alternatíva, ktorá by bola pre obžalovaného priaznivejšia. Obžalovaný v rámci svojej obhajoby nevzniesol žiadne pochybnosti o vierohodnosti výpovede poškodenej. Len jeho tvrdenie, že pri jeho konaní nebol iný priamy svedok, nemôže postačovať na to, aby bol zbavený viny. Tu krajský súd podotýka, že poškodená-svedkyňa J. Y. bola vypočutá spôsobom zodpovedajúcim zákonu bezprostredne po rozhodnej udalosti, t.j. dňa 21.11.2012. V tejto výpovedi veľmi podrobne popísala správanie obžalovaného nielen v rozhodný deň, ale i jeho správanie v minulosti. Veľmi podrobne popísala svoje subjektívne pocity, ktoré mala z vyhrážok obžalovaného. Práve táto skutočnosť je pri právnom posúdení konania obžalovaného dôležitá a nie je rozhodné tvrdenie obžalovaného v odvolaní, že ak by aj matke sa vyhrážal zabitím, nešlo v žiadnom prípade o vyhrážku myslenú vážne a súčasne takú, ktorou by u nej chcel vzbudiť dôvodnú obavu. Podľa jeho tvrdenia, išlo u neho iba o prejav emócií v konkrétnej situácii. Podľa odvolacieho súdu takéto tvrdenie obžalovaného neobstojí a je v rozpore so subjektívnym pocitom poškodenej, ktorá ako sama uviedla, žije v strese, v neustálom strachu o svoj život a zdravie.

Vzhľadom na uvedené, krajský súd nemal žiadne pochybnosti o naplnení tak objektívnej ako aj subjektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu nebezpečného vyhrážania, a s právnym záverom prvostupňového súdu o vine obžalovaného sa bez výhrad stotožňuje. V tejto časti považoval odvolací súd námietky obžalovaného R. Y. týkajúce sa výroku o vine za nenáležité a nedôvodné. Naproti tomu odvolanie obžalovaného, týkajúce sa výroku o treste, považoval krajský súd za dôvodné.

Krajský súd po preskúmaní výroku o treste napadnutého rozsudku konštatuje, že okresný súd pri ukladaní trestu obžalovanému R. Y. porušil ustanovenia Trestného zákona, a uložil mu trest neprimeraný a v rozpore s hľadiskami určenými v zásadách pre ukládanie trestov podľa § 34 Tr. zák.

Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/110/2012 je zistiteľné, že rozsudkom zo dňa 16.10.2012 bol R. Y. uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Za toto konanie mu bol uložený podľa § 360 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace, ktorého výkon bol obžalovanému podmienenčne odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určená skúšobná doba 18 mesiacov. Tým istým rozsudkom mu bolo podľa § 73 ods. 2 písm. a), b), c) Tr. zák. uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Z opisu skutku vyplýva, že obžalovaný sa dňa 6.7.2012 pod vplyvom alkoholu opakovane vyhrážal zabitím svojej matke J. Y. a tiež svojej neteri J. Y..

Rovnako z obsahu tohto pripojeného spisu je zistiteľné, že dňa 9. januára 2013 Okresný súd Námestovo rozhodol, že R. Y. podľa § 474 Tr. por. v spojení s článkom I. Rozhodnutia prezidenta SR zo dňa 2.1.2013 o amnestii je účastný amnestie, v dôsledku ktorej sa mu odpúšťa uložený trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/110/2012 zo dňa 16.10.2012 vo výmere 4 mesiace pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. s účinkom, že sa na neho hľadí ako keby nebol odsúdený.

Napriek tomuto rozhodnutiu ten istý okresný súd, a tá istá konajúca sudkyňa odsúdenie, ktoré bolo amnestované dňa 9.1.2013 pri ukladaní trestu na hlavnom pojednávaní dňa 28.2.2013 vyhodnotili ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák. s tým, že R. Y. sa teraz súdeného skutku dopustil v skúšobnej dobe podmienenčného odsúdenia.

Tým, že okresný súd nesprávne vyhodnotil predchádzajúce odsúdenie obžalovaného ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., nesprávne pri ukladaní trestu použil ustanovenie § 38 ods. 4 Tr. zák. Tu krajský súd podotýka, že okresný súd navyše za tejto situácie uložil obžalovanému trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby, pretože rozpätiu sadzby podľa § 38 ods. 4 Tr. zák. zodpovedá pri trestnom čine podľa § 360 ods. 2 Tr. zák. rozpätie od 16 mesiacov do 3 rokov. Takýto postup konajúceho súdu bol nesprávny a nezákonný.

Takto nezákonne uložený trest napravil krajský súd svojim vlastným rozhodnutím tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Pri úvahách aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, vychádzal odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), jednak aj voči ďalším občanom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela.

Krajský súd uložil obžalovanému R. Y. trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov s tým, že podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil s určením probačného dohľadu nad jeho správaním počas skúšobnej doby ustanovenej podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. na 3 roky. Zároveň podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. obžalovanému uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a uložil mu tiež povinnosť podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák., ktorá spočíva v príkaze v skúšobnej dobe podrobiť sa liečeniu závislosti od návykových látok. Takto uložený trest považuje krajský súd za spravodlivý a objektívny obraz potrieb individuálnej a generálnej prevencie. Uložený trest v plnej miere zodpovedá závažnosti spáchaného prečinu, spôsobu jeho vykonania a následkom. Zohľadňuje tiež možnosť nápravy a pomery obžalovaného. Pri určení druhu trestu a výmery odvolací súd postupoval podľa všeobecných zásad ukladania trestov tak ako to vyplýva z ustanovenia § 34 ods. 4 Tr. zák. Tak ako už bolo uvedené v predchádzajúcom, obžalovaný R. Y. má v odpise registra trestov jeden záznam o odsúdení zo dňa 16.10.2012 pre taký istý trestný čin. Uvedené odsúdenie však bolo amnestované a hľadá sa na neho akoby odsúdený nebol. Nemožno však opomenúť, že i v tomto prípade poškodenou bola jeho matka J. Y. a konania voči nej sa dopustil pod vplyvom alkoholu. Obžalovanému už v tejto veci vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 4T/110/2012 rozsudkom zo dňa 16.10.2012 bolo uložené podľa § 73 ods. 2 Tr. zák. ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Uvedenú liečbu obžalovaný nevykonal. I z tohto dôvodu krajský súd v konaní o odvolaní obžalovaného, okrem výroku o treste, zrušil i výrok o uložení ochranného psychiatrického liečenia, nakoľko považoval takýto postup okresného súdu za duplicitný.

Nesporné a nepochybné je, že obžalovaný sa dopúšťa trestnej činnosti pod vplyvom alkoholu a jeho závislosť na alkohole objektívne vyplýva aj zo znaleckého posudku. Práve v súvislosti s týmto zistením odvolací súd využil ustanovenie § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. a tiež ustanovenie § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák., keď obžalovanému uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze požívať alkoholické nápoje, a tiež povinnosť spočívajúcu v príkaze v skúšobnej dobe sa podrobiť liečeniu závislosti od návykových látok.

Tu krajský súd upozorňuje obžalovaného na ustanovenie § 52 ods. 1 Tr. zák., ktoré okrem iného upravuje postup súdu v prípade, že odsúdený nevedol v skúšobnej dobe riadny život, nedodržoval podmienky probačného dohľadu, a nesplnil uložené obmedzenia a povinnosti. Obžalovaného krajský súd poučuje, že ak by nevedol riadny život, nedodrжал podmienky probačného dohľadu, prípadne ak by nesplnil uložené obmedzenie a povinnosť, hrozí, že si podmienene odložený trest vo výmere 16 mesiacov bude musieť vykonať.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, krajský súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.